దానవులు

ఈ నవ నాగరిక యుగంలో ఎవడు మానవుడు, ఎవడు దానవుడు అని రూప నిర్ణయం చేసి చెప్పడం అసంభవం. ఆయా జాతిని నిర్ణయించగలది వ్యక్తి స్వభావం మాత్రమే. ఇందుకు దృష్టాంతం...

ఆనాడు జనమేజయ మహారాజు సర్పయాగం తలపెట్టా
డన్న వార్తవిని, ప్రాణాల మీాది తీపిచేత దేవేంద్ర సింహాసనానికి చుట్టుకుపోయాడు తక్షకుడు!... నరహరి పేటలో పెదదానవయ్య, చినదానవయ్య అనే పుత్రద్వయం ఈనాడు శునకయాగం తలపెట్టగా—శరణుజొచ్చే దిక్కు లేక, అతి జాగరూకతతో నడయాడసాగింది ఫకీరు కుక్క.

నరహరిపేట ఒక చిన్న గ్రామం. ఆ గ్రామంలో అన్ని కులాలవారు, అన్ని వృత్తులవారు ఉన్నారు. రైతులది కొంచెం పెద్ద సంఖ్య. అన్నీ మట్టి మిద్దెలు, పూరిండ్లు, పెంకుటిళ్ళే తప్ప మరొక విధమైన కట్టడమే కానరాదు. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా లేదు. ఇంతవరకు నరహరిపేటకు రైలు టిక్కెట్టుకొన్న మనిషి ఇహలోకంలోగాని పరలోకంలో గాని లేడు. గుట్టలనడుమ మలుపులు తిరుగుతూ, ఎర్రటి దుమ్ముతో సింగారించబడిన సన్నని కంకరబాట ఒకటి ఆ ఊరికి సాగిపోతుంది. ఊరికి తూర్పుగా చిన్న చెరువు, చెరువు క్రింద కొంత మేర పచ్చని పైరులు, మిగిలిన మూడు దిక్కుల చిన్నచిన్న గుట్టలు, అక్కడక్కడ కానవచ్చే మెట్టచేలు- ఇదీ ఆ ఊరి ప్రకృతి. మనిషి అరణ్యమధ్యంలో ఉన్నా-నీతి, న్యాయం పరిపాలింపబడాలి కాబట్టి,ఆ ఊళ్ళో చిన్న పోలీసు స్టేషను ఉన్నది.

రెండేండ్లుగా వానలు పడని కారణంగా - నరహరి పేటలో వ్యవసాయం మందగించింది. గాదెలు, గరిసెలూ

అన్నీ ఖాళీ అయిపోయాయి. రైతులపాలిట గడ్డు రోజులు తారసిల్లాయి. విజ్ఞానము, విచక్షణ ఉన్న మానవుడే కడుపు కోసం ఘాతుకాలకు ఒడిగట్టుతున్నప్పుడు - పాపం, నోరులేని కుక్కలు చట్టిలో ముట్టెదూర్చకుండా ఎలా ఉండగలవు?

పెదదానవయ్య, చినదానవయ్య కూడ కాటకానికి గురైన గృహస్థులే. వారివి ఒడుదుడుకులు లేక సాఫీగా సాగిపోయే సంసారాలే అయినా, చేతికందినంతవరకూ అప్పుజేసి, శెట్టిగారి కొట్లో సన్ననూకలు, పుచ్చిన జొన్నలు కొని తినక తప్పలేదు. ఆ కబళాన్నికూడ వంటింట్లోనుంచి ఊరకుక్కలు కాజేసిన సంఘటనలు రెండు మూడు జరగడంతో ఆ ఇద్దరూ ఉగ్ర నరసింహ మూర్తులైపోయారు. కంటబడిన కుక్కనల్లా అక్కడికక్కడే కడతేర్చివేయడానికి బద్ధకంకణం కట్టుకొన్నారు

ఈ విషయంలో పెదదానవయ్యకు, చినదానవయ్యకు పోటీమాత్రం ఉధృతంగా సాగింది. ఒకడి స్థాయిని ఆక్రమించడానికి మరొకడు ఉరకలు వేశాడు. “నేనీరోజు రెండు కుక్కల్ని చంపాను...” అని పెదదానవయ్య కనుబొమలెగరేస్తే, “నేను మూడిటిని మట్టుబెట్టేశానులే!” అంటూ మీసం దువ్వేవాడు చినదానవయ్య. చినదానవయ్య మూడు కుక్కలకు ముక్తిప్రసాదిస్తే, వాటివెనుక నాలుగింటినైనా సాగనంపడం తనకు కీర్తికారకం అనుకునేవాడు పెదదానవయ్య.

ఈహత్యాకాండ ఇలా కొనసాగిపోతుండగా, కుక్కల పట్ల వారికిగల ద్వేషం కూడా ఆకాశానికి గోడకట్టినట్లు

పెరిగిపోసాగింది. పెదదానవయ్య ఇంట్లో ఉండగానే, సంగటిచట్టి నాకిపోయింది ఒక కుక్క.

ఒక రాత్రిపూట చినదానవయ్య తన యింటి అరుగు మీద చలికి వెచ్చగా దుప్పటి కప్పుకుని నిద్రపోతుంటే, అతనిప్రక్కనే దుప్పటి ముసుగులో దూరి హాయిగా పడు కొంది ఇంకొక కుక్క.

పెదదానవయ్య భోజనం చేస్తూ ఉంటే—దగ్గరకు దగ్గరకు వస్తూ కంచంలో అన్నాన్ని తదేకంగా చూస్తూ, అతనికి దిష్టి పెట్టింది మరొకటి.

చినదానవయ్య ఇంటిగడపలో కూర్చుని చుట్ట కాల్చు కుంటూ ఉంటే-అతడున్నాడన్న భయభక్తులైనా లేకుండా ఇంటిలోపలికి లంఘించ జూసింది వేరొకటి!...కుక్కలపైన వారి ద్వేషం మహోన్నతమై పోవడానికి ఇవన్నీకూడా కార ణాలు.

నరహరిపేటలోని కుక్కలకు వినాశకాలమే దాపు రించింది. దానవయ్యల చేతులనుంచి విసరబడిన ఆయుధం ఎట్టిదైనా సరే—అది రామబాణమే! కడవలోని కవ్వం మజ్జిగను, వెన్నను వేరుచేసినట్లు—అది కుక్క ప్రాణాన్నీ, శరీరాన్నీ వేరుచేసేది. రానురాను వారిద్దరి దర్శనం సింహ దర్శనమైపోయింది కుక్కలకు. పెదదానవయ్యో, చినదాన వయ్యో కనుచూపు మేరలోకనిపిస్తే, అయ్యవారినిచూచిన బడిదొంగల్లా అడ్డదారుల్లోపడి పరుగులెత్తేవి. ఈ ఉద్య మంలో యుక్తులూ, ఎత్తుగడలూ కూడా అవలంభించారు

వారు. రానురాను ఇది వారికొక వినోద క్రీడగా కూడ పరిణమించింది.

ఊరిలోని కుక్కల సంఖ్య చాలవరకు తగ్గిపోయింది. ఇక కొద్ది కుక్కలతో బాటు, ఫకీరు కుక్కకూడ మిగిలి పోయింది. దాన్ని దాని అన్నల జాబితాలో చేర్చడానికి ఎన్నో ఎత్తుగడలు పన్నారు దానవయ్యలు. కాని, దాని ఆయుస్సు గట్టిది. వారి ఎత్తుగడలన్ని ఛేదించుకుంటూ వారితో దాగుడు మూతలాడటం పరిపాటి అయిపోయింది దానికి. వారిచేత నిహతమై స్వర్గాన ఉన్న కుక్కల్లాగా— ఫకీరుకుక్క తెలివిలేనిది కాదు. అది అనుక్షణం తన స్మృతిని తన ప్రాణంచుట్టూ కవచంలా పరచుకొంది. మలుపులో యముడు పొంచి ఉన్నాడని అది ముందుగానే పసిగట్టేసేది. అయినా—ఈ జాగరూకతే—దానికి అశాంతికరంగా పరిణమించింది చచ్చిన కుక్కలన్ని ఏ దిగులూ, భయమూ లేక హాయిగానే చచ్చిపోయాయి. దినగండం నూరేండ్లాయుస్సుగా జీవిస్తూన్న ఫకీరు కుక్కకు కొండంత దిగులు గుండెలో గూడు కట్టుకొంది. ఏ దుర్ముహూర్తంలోనో ఏ కర్రో, రాయో వచ్చి తన బుర్రను రామకీర్తన పాడించగలదు, ఏ మలుపులోనో మృత్యువు తనను తటాలున కౌగిలించుకో గలదు... ఈ విధమైన వ్యధతోనేమో—చిక్కి శల్యమైంది ఫకీరుకుక్క. దీని విషయంలో మాత్రం ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహించారు దానవయ్యలు. దానిమీద ఇంతటి గట్టి పగ బూనడానికి మరొక ప్రబల కారణం కూడా లేకపోలేదు.

నరహరిపేటలో—ఇల్లూ, వాకిలి, తోడూ నీడా లేని ఒక మూగవాడుండేవాడు. అతగాడి రూపురేఖలను వర్ణిస్తూ కూర్చుంటే—మనోనేత్రంముందు ఒక వికృతరూపం పొడగట్టగలదు. బహుశా వానరుడు నరుడుగా మారే పరిణామ కాలంలో అటువంటి ఆకారం ఉండి ఉంటుంది. ఆ మూగ వాడి పేరు ఫకీరు.

ఫకీరుకు నా అన్నవారెవరూ లేరు. ఉదర పోషణకు ఉపకరించగల యోగ్యతలేవీ లేవు. ఆది మానవుడికివున్న యోగ్యతే అతనికీ ఉంది. అది_శరీరబలం. అయితే అతడు ఆది మానవుడికిమల్లే ఏ ప్రాణినీ హింసించలేదు. తన కాయ కష్టాన్ని వెలకు అమ్ముకోవడమే వృత్తిగా పెట్టుకొన్నాడు. ఎవరు ఏ పని చెప్పినా నోరు మెదపకుండా చేసిపెట్టేవాడు. కూలీకి సరుకులు మోసేవాడు. ఎప్పుడైనా ఆఊరికి లారీవచ్చి నప్పుడు, అందులోకి మూటలు ఎత్తి వేసేవాడు. కల్లో, గంజో పోస్తే త్రాగేవాడు. ఒకటో, అరో కాసులిస్తే జేబులో వేసుకునేవాడు. సూర్యుడు గూటిలో పడగానే ఎక్కడో ఒకచోట మేను వాల్చటం, సూర్యుడితోబాటు లేచి వీధు ల్లోకి వెళ్ళటం_అతని నిత్య కృత్యాలు. ఎప్పుడూ అతన్ని నీడలా వెన్నంటి తిరుగుతూ ఉంటుంది ఒక నల్లకుక్క.

ఒకనాడు పెదదానవయ్య చెవిలో ఏదో ఊదాడు చినదానవయ్య. పెదదానవయ్య కళ్ళు ఆశ్చర్యంతో పెద్ద వైనాయి. "నేను నమ్మలేను. అయినా, ఇది నిజమా, ఒట్టి అనుమానమేనా ?..."

"అనుమానమే అనుకో! అయినా నిజం మాత్రం కాకపోదు" అన్నాడు చినదానవయ్య.

ఆనాటినుంచీ వారిద్దరూ ఫకీరు దుస్తులమీద ఒక కన్నువేసి ఉంచారు.

ఫకీరు బట్టలు దళసరిగా, అపరిశుభ్రంగా ఉండి, దుర్వాసన వెదజల్లుతూ ఉంటాయి. అతడికున్నవి ఆ ఒక్క జత బట్టలే! వాటిని అతడెప్పుడూ ఉతుక్కోనైనా ఉతుక్కోడు. ఆ దుస్తులు అతని బహిశ్చర్మం!

ఒకనాటి రాత్రి-ఊరిబయట పోలేరమ్మ గుడివరకు ఫకీరును రహస్యంగా అనుసరించారు దానవయ్యలు. మంచివాని మనస్సులా తెల్లగా తేటగా ఉంది వెన్నెల. ఫకీరు గుడివెనుకకు వెళ్ళాడు. తన లాగు విప్పి తిరగేశాడు. కొన్ని కరెన్సీనోట్లు దానిమీద ఉంచి ఒక గుడ్డముక్క పెట్టి చుట్టూ కుట్టేశాడు. మళ్లీ లాగు తొడుక్కున్నాడు.

దురాశతో తబ్బిబ్బైపోతూ చినదానవయ్య భుజం మీద చెయ్యివేశాడు పెదదానవయ్య. ఇంతలో—ఫకీరు కాళ్ళదగ్గరే కూర్చుని ఉన్న కుక్క బిగ్గరగా లొళ్ళున మొరిగింది. దానవయ్యలు ఏమీ ఎరుగనివాళ్ళకుమల్లే చాటుమాటుగా వెళ్ళిపోయారు.

ఫకీరు దుస్తుల్లో దాగి ఉన్న మర్మం విదితమైపోయింది వాళ్ళకు. ఫకీరు కొన్ని సంవత్సరాలుగా నరహరిపేటలో ఉన్నాడు. తాను తినగా మిగిలిన సంపాదనంతా నితంమూ తన రక్షణలోను, తనకు అందుబాటులోను ఉన్నటువంటి ఒక ఖజానాలో దాచుకొంటున్నాడు. అతని

ఒక్కొక్కగా నోక్కి జతబట్టితే అతని ఖజానా! ఈ రహస్యం దానవయ్యలిద్దరే కనిపెట్టగలిగారు.

ఆ ఖజానాను దోచుకోవాలన్న సంకల్పంతో ఇద్దరూ మార్గాలు వెతుకసాగారు. ఇనప్పెట్టెలో డబ్బులైనా కాజేయ వచ్చునుగానీ, ఫకీరు వద్ద ఉన్న డబ్బును కాజేయడం తేలికైన పనిగాదు.

అతని ధనాన్ని అపహరించడమే ధ్యేయంగా ఉన్న ఆ మిత్రులకు ఒకనాడు మంచి అవకాశమే దొరికింది. ఆనాటి ఎండ్టమధ్యాహ్నం—ఊరి బయట మునసబుగారి కపిలబావి గట్టున ఎండిపోయిన వేపచెట్టును గొడ్డలితో నరుకుతూ కనిపించాడు ఫకీరు. వ్రేలికిఉన్న బంగారు ఉంగరం నాణ్యాన్ని తడివిచూచుకుంటూ, అతని దగ్గరకు వెళ్ళి నిలబడ్డాడు పెద దానవయ్య. "ఫకీరూ! ఎలావుంది ఉంగరం? మొన్నే చేయించాను. బాగుందా?..." అన్నాడు.

ఫకీరు చెట్టు నరకడం ఆపి, ఉంగరంకేసి పెద్ద కళ్ళతో చూచి నవ్వుతూ "భలే బాగుంది!" అన్నట్లు "బే... బే—బే..." అన్నాడు.

"దీని ఖరీదు ఎంత?" అని అడిగాడు మూగ భాషతోనే.

"సరిగ్గా ఒక్క సవరం. వంద రూపాయలెండి. పది పదులు!" అంటూ మాటలతోను, సైగలతోను తెలియ జేశాడు పెదదానవయ్య.

"ఆ!" అన్నాడు ఫకీరు ఆశ్చర్యంతో.

ఆ ఉంగరాన్ని తీసి తన చేతి వ్రేలికి వేసుకుని కొంత

సేపు ఆనందంతో తన్మయుడై, దాన్ని దానవయ్యకు తిరిగి యిచ్చేశాడు.

"ఉండు ఫకీరూ! దాహమేస్తోంది. బావిలోదిగి నీళ్ళు తాగి వస్తా" అని, దానవయ్య బావివైపు నడిచాడు. ఫకిరు మళ్లీ తన పనిలో నిమగ్నుడైపోయాడు.

బావిలోకి దిగుతూ దిగుతూ, పెద దానవయ్య ఉంగరాన్ని తీసి, పంచె కొంగున ముడివేసుకున్నాడు.

రెండు నిమిషాల తర్వాత "ఫకీరూ! ఫకీరూ!" అని బిగ్గరగా ఒక కేకవినవచ్చింది, బావివైపునుంచి. ఫకిరు గొడ్డలి నేలమీద పడేసి బావిదగ్గరికి వెళ్ళాడు. పెదదానవయ్య గోచీ పెట్టుకుని నీళ్ళల్లో కలియదిరుగుతున్నాడు.

"ఏఁ ఏఁ?" అన్నాడు ఫకిరు ఏం జరిగిందన్నట్లు.

"ఉంగరం జారి పడిపోయింది."

ఫకిరు తన అభినయంతో ఆశ్చర్యమూ, సానుభూతీ, విచారమూ అన్నీ మూక ఉమ్మడిగా ప్రదర్శించేశాడు.

పెదదానవయ్య ఏడెనిమిదిసార్లు బావిలోకి మునకలు వేశాడు. ఒడ్డుకు వచ్చి పెదవి విరిచాడు. "అయ్యో! వంద రూపాయలు నీళ్ళపాలైపోయాయి. కష్టపడి సంపాదించిన సొమ్ము!..." అంటూ విచారంగా కూర్చున్నాడు. "ఫకిరూ అడుగున అంతా గాలించేశాను. కనిపించనే లేదు. నువ్వో ఒకసారి దిగి చూడరాదూ?..."

ఫకిరు అనంగీకార సూచకంగా తల అడ్డంగా ఆడించాడు. "నావల్లగాదు బాబూ!... రెండురోజులుగా నాకు

జ్వరం ! ఏమీ అనుకోకు !" అని సంజ్ఞలద్వారానే తెలియ జేశాడు.

కొంతసేపటి తర్వాత — పెదదానవయ్య బట్టలు వేసుకుని, "సరే! నే వెళ్తాను ! ఏంజేయాలి ? ఆ సొమ్ము నాది గాదంటే!" అంటూ విచారంగా అక్కణ్నుంచి సాగిపోయాడు.

అతను కనుమరుగయ్యేంతవరకు అలా చూస్తూనే నిలబడిపోయాడు ఫకీరు. తరువాత నెమ్మదిగా వెళ్ళి గొడ్డలి చేతికందుకుని, చెట్టునరకడం మొదలు పెట్టాడు.

దురాశ దుఃఖానికి నెలవు అన్నది జగమెరిగిన సూక్తి ఈ సూక్తి తెలిసివున్నవారినికూడ దురాశకు గురిచేసే చెడ్డ వేళలు అనూహ్యంగానే తారసిల్లుతూ ఉంటాయి. బుర్ర నిండా ఏవేవో ఆలోచనలు సందడి చేయగా, ఫకిరు గొడ్డలి క్రింద పడేసి, ఒక రాతిమీద కూర్చున్నాడు! కొంతసేపు గడిచింది. ఫకిరు చుట్టూ చూశాడు. దగ్గరలో మనుషు లేవరూ లేరు. పకిరు పైకిలేచాడు. చెట్టునీడలో పడుకొని ఉన్న కుక్కకూడా పైకిలేచి ఒళ్ళు దులుపుకొంది. బావి గట్టుకు నడిచాడు పకిరు. కుక్క అతన్ని అనుసరించింది. పకిరు బట్టలు విప్పి, గుబురుగా ఉన్న ఒక పొదలో దాచి పెట్టాడు. కుక్కను అక్కడ కూర్చొబెట్టాడు. తాను బావి లోనికి దిగి, బుడుంగున నీళ్ళలో మునిగాడు.

పొట్ల చాటునుంచి చినదానవయ్య ఇవతలికివచ్చాడు. "ఇజ్జూ ! యిజ్జూ !" అంటూ కుక్కను పిలిచాడు. కుక్క తలెత్తి అతనివైపు చూచింది. అతని చేతిలో మాంసపు

ముక్క! కుక్క ఆశగా తోకాడిస్తూ, అతనివైపు నడిచింది. చేతిలో మాంసాన్ని ఎరగా చూపిస్తూ, దాన్ని అలాగే దూరంగా తీసుకువెళ్ళాడు చిన దానవయ్య.

లోపలికి, ఉపరితలానికి మునకలు వేస్తూనే ఉన్నాడు ఫకీరు. పొదలచాటునుంచి పెదదానవయ్య రావడం, అతని బట్టల్ని చుట్టచుట్టి చేతబట్టుకుని చల్లగా జారుకోవడం అతడు గమనించలేదు.

వెతికి, వెతికి విసిగిపోయి, ఒడ్డుకు వచ్చిన ఫకీరుకు తన బట్టలు కనిపించకపోగా, గుండె బ్రద్దలైనంత పని జరిగింది. చెట్లు, పుట్టలు, పొదలు అన్నీ గాలించేడు. కోపం కొద్దీ కుక్కను డొక్కలో తన్నాడు. గట్టిగా ఏడుస్తూ గుండెలు బాదుకొన్నాడు. పిచ్చివాడిలా బావిచుట్టూ పరిగెత్తాడు. వాడి ఏడ్పులు ఎవరికి అర్థమౌతాయి? తన చింపిరి బట్టలకోసమూ రోదిస్తున్నాడు ఫకీరు! పాపం...ఇది విన్నవారు విరగబడి నవ్వుకొన్నారు.

దానవయ్యలు రహస్యంగా ఫకీరు బట్టలకున్న అతుకులన్నీ ఊడబెరికారు. మాసిపోయి, నలిగిపోయి, బట్టకంటుకున్న నోట్లనన్నిటినీ లెక్కబెట్టారు. సుమారు సంఖ్యతో చెప్పాలంటే - ఆ మొత్తం మూడువేలు!...ఫకీరు రెండు దశాబ్దాలు పైగా తన చెమటోడ్చి సంపాదించి దాచుకున్న కష్టార్జితం!

* * *

దానవయ్యలిద్దరూ కలిసిఉమ్మడిగా కపిలబావి ఒకటి త్రవ్వకోబోతున్నారన్న వార్త నరహరిపేటలో కొందరికి అసూ

యను, మరికొందరికి ఆశ్చర్యాన్ని కలుగజేసింది. బావి త్రవ్వించడానికి ఉన్నట్టుండి వాళ్ళకు డబ్బెక్కణ్ణుంచి వచ్చింది? అన్న సందేహం కలుగగా 'అప్పు ఎవరిచ్చారు?' అని అడిగారు కొందరు. "ఛీ ఛీ! అప్పుచేయాల్సిన గతేం పట్టింది? ....తలొక వెయ్యిరూపాయలు కూడబెట్టాం. ఇద్దరమూ కలిసి బావి త్రవ్వకుంటున్నాం...' అన్నారు దానవయ్యలు.

చెరువుదగ్గర - వారిద్దరి పొలాలూ ప్రక్క-ప్రక్కనే ఉన్నాయి. చెరువు ఎండిపోయినప్పుడు ఆ పొలాలకు నీటి వసతి శూన్యం. అందుచేత తమ యిద్దరి పొలాలకు సరిహద్దున బావి ఒకటి త్రవ్వించ దలచుకొన్నారు వారు.

పని ప్రారంభమైంది. బావి నాలుగు మట్లులోతు తెగింది. అనుకోకుండా బావిలోను, ఆ యిద్దరి గుండెల్లోను బండ పడింది. బస్తీనుండి నల్లమందు తెప్పించి, నాట్లు పెట్టించారు. బండ పగిలింది. రాతిపలుకులు ఆకాశాని కెగిరాయి. బావి చుట్టూరా, గట్టున రాళ్ళగుట్ట తయారైంది. అయినా బావిలో బండకు అంతులేదు. ఒక పోట్లేలు, ఒక దున్నపోతు తలలుకూడ తెగాయి. ప్రయోజనం మాత్రం లేకపోయింది. నీళ్ళు పడలేదు. మూడు వేలూ కరిగిపోగా - దానవయ్యలు ఖిన్నులైపోయి, అంతటితో ఆ ప్రయత్నం ఆపివేశారు.

రోజులు గడిచిపోసాగాయి. బావి అసంపూర్ణంగానే ఉండిపోయింది. దట్టంగా - ముళ్ళపొదలు, తీగెలూ చుట్టూ మొలచిపోయాయి. ఇనుము కరగించి ఆ బావిలో పోతపోసి

తీస్తే, రకరకాల భయంకారాయుధాలు తయారుకాగలవు. బావి - మొనదేరిన రాళ్ళతో నిండి, గట్టున నిలబడిచూసే వారికి గుండె లపియజేసేవి.

ఒకనాడు దానవయ్యలు బావిగట్టున కలుసుకొన్నారు. 'ఇదిగో తమ్ముడూ ! నాకొక ఆలోచన తోస్తోంది!... పెద్దల కాలంల్లో నరబలులుకూడా యిచ్చేవారటగా?...' అన్నాడు పెదదానవయ్య.

"అమ్మ బాబోయ్! నరబలే!" అంటూ బావి గట్టు నుంచి వెనక్కు నాలుగడుగులు వేశాడు చినదానవయ్య.

ఆ రాత్రంతా ఇంటిలో నిద్రపట్టలేదు చినదానవయ్యకు. నరబలినిగూర్చిన ఆలోచనలతోనే గడిపి, తెల్లవారుజామున ఎప్పుడో చిన్న కునుకు తీశాడు. ఉదయం లేచీ లేవగానే పెదదానవయ్య దగ్గరికి పెరుగెత్తుకు వెళ్లాడు.

"అన్నయ్యా! రాత్రి కల్లో గంగాభవాని కనిపించింది..." అన్నాడు వగర్చుతూ. 'ఒరేయ్ చినదానవయ్యా! నేను గంగాదేవిన్రోయ్! పొట్టేలు నెత్తురు నాకెందుకురోయ్? దున్నపోతు నెత్తురు నాకొద్దురోయ్! నాకు నరబలి యివ్వండ్రోయ్ !... మీరు చల్లగుంటారు ... అని చెప్పిపోయిందిరా అన్నయ్యా!'

"ఏమిటేమిటీ? గంగాభవాని చెప్పిందా అలాగని?" అన్నాడు పెదదానవయ్య విస్మయంతో.

... దేవికి నరబలి ఇవ్వడానికి నిశ్చయించుకున్నారు

ఇద్దరూ. ఒక సమస్య తీరిందనుకుంటే, మరొక సమస్య తలెత్తింది.

నరబలి!

నల్లిని, చీమను, దోమను నలిపివేస్తే చట్టం ఊరుకుంటుంది గానీ, మనిషిని నలిపివేస్తే చట్టం పూరుకుంటుందా?

మనిషిని చంపే విషయంలో ఇద్దరి గుండెలు కాస్త వెనకడుగు వేశాయి. ఈ అధైర్యం కారణంగానే మరికొన్ని రోజులు గడిచిపోయాయి.

వారి దృష్టి అకస్మాత్తుగా పకీరుపైకి ప్రసరించింది. పకీరు దాదాపు పిచ్చివాడే అయిపోయ్యాడు. తనప్రాణంతో ప్రాణంగా ఉన్న ధనం పరులపాలైపోగానే, అతనిహృదయం తీవ్రాఘాతానికి గురైంది. అతడిప్పుడు ఏ పనీ చేయడం లేదు. ఎవరితోనూ మనసిచ్చి మెలగడం లేదు. మనుషులకు దూరంగా ఏకాంతంగా, నిశ్శబ్దంగా కూర్చుంటాడు. అప్పుడప్పుడూ మునసబుగారి బావిగట్టున పొదలలో చేజారిపోయిన తన నిధిని వెదకుతూ కనిపిస్తాడు. అతని నల్లకుక్క అతనికెప్పుడూ తోడు.

పకీరు దిక్కులేనివాడు. వాడు కనిపించకపోతే వాణ్ణి గూర్చి ఆలోచించే నాథుడే లేడు. తమకు అందుబాటులో ఉండేవాడు, ఆపదలు తెచ్చిపెట్టనివాడూ పకీరొక్కడే!

ఒక అమావాస్యనాటి అర్థరాత్రి సావిడి అరుగు మీద ఒంటరిగా పడుకొని నిద్రపోతున్న పకీరును తట్టిలేపారు

దానవయ్యలు. తమ వెంటరమ్మని పిలిచారు. "పకీరూ! వెళ్దాంరా!..."

పకీరు కదల్లేదు.

"పకీరూ! మా వెంట రా!"

పకీరు నవ్వుతూ అలాగే కూర్చున్నాడు

"నీ బట్టలు నీకు వద్దూ? మాతో బాటువస్తే చూపిస్తాం" అంటూ సంజ్ఞల ద్వారా చెప్పారు. అంతే. పకీరు చివాలున పైకి లేచాడు. వారిని అనుసరించాడు. అరుగు మీద పడుకున్న కుక్క ఠంగున క్రిందికి దూకింది. దానవయ్యలు దాన్ని అదిలించారు. అది ఆగిపోయింది.

పకీరును వెంటబెట్టుకుని ఎవరికీ తెలియకుండా తమ పొలాలవైపు నడిచారు. కొంతదూరం వెళ్ళాక కుక్క మళ్ళీ ప్రత్యక్షమైంది. రాళ్ళు రువ్వి దాన్ని మళ్ళీ వెనక్కు తరిమి వేశారు. ముగ్గురూ రాళ్ళబావి దగ్గరికి చేరుకొన్నారు.

పెదదానవయ్య హఠాత్తుగా పకీరు నోరు నొక్కిపట్టేశాడు. చినదానవయ్య చేతిలో కత్తి తళుక్కున మెరిసింది. పకీరు గుండె ఝల్లుమంది. శక్తినంతా ఉపయోగించి పట్టు వదలించుకొని, బిగ్గరగా ఆర్తనాదం చేస్తూ పది అంగల దూరం ముందుకు పరుగెత్తి, బోర్లగిలాపడిపోయాడు. కటిక గుండెతో, పెదదానవయ్య అతనిమీదికి లంఘించాడు. ఇంతలో పకీరు కుక్క 'భౌ భౌ' అంటూ ప్రత్యక్షమైంది. అది అటు ఇటు చకచకా తిరుగుతూ మోరం పైకెత్తి బిగ్గరగా మొరగసాగింది. ఆ పరిసరాలంతా దాని అరపులతో, పకీరు కేకలతో మారుమ్రోగిపోయింది. కరుడుగట్టుకొన్న

ఆ ఇద్దరి మొండి ధైర్యమంతా చల్లగా నీరుగారిపోయింది. నిలువెల్లా భయం ఆవహించగా, కాళ్ళు చేతులు తడబడుతుండగా ఫకీరును విడిచిపెట్టి తలోక దిక్కుగా పారిపోయారు ఇద్దరూ. పోతూ పోతూ పిచ్చికోపంతో తన చేతిలోని కత్తిని కుక్కమీదికి గిరవాటు వేశాడు చిన దానవయ్య.

తెల్లవారింది. నరహరిపేటలో – ఫకీరు కనిపించలేదు. డబ్బు పోతేపోయింది; ఊపిరుంటే అటువంటి డబ్బు ఎంతయినా కళ్ళజూడవచ్చు ననుకున్నాడో ఏమో! కత్తి తగిలి, ఫకీరు కుక్కమాత్రం కుంటిదై మిగిలిపోయింది ఆ ఊళ్ళో.

* * *

ఈ నవనాగరకయుగంలో – ఎవడు మానవుడు, ఎవడు దానవుడు అని రూపనిర్ణయంచేసి చెప్పడం అసంభవం. ఆయా జాతిని నిర్ణయించగలది వ్యక్తి స్వభావమే!

లోకోపద్రవకరంగా ప్రవర్తించటమే రాక్షసప్రవృత్తి అనబడుతుంది. తదుపద్రవాన్ని అడ్డుకొని, శిష్టులైనవారిని రక్షించడానికి భగవంతుడు తరచుగా అవతరిస్తుంటాడని పురాణాలుమతగ్రంథాలూ చెబుతాయి. ఈ ప్రయోజనం కొరకు అవతరించినవాడే నరహరి, శ్రీరామచంద్రుడు మొదలైనవారు. అయితే, హిరణ్యకశిపుడు, రావణాసురుడు మున్నగువారు భగవానునిమీద వైరం పూనితే, దానవయ్యలు – కడుపునిండితే అదే కైలాసమనుకునే అల్పజాతి ప్రాణిపట్ల పగ బూనారు. వెనుకటి దానవుల చరిత్రలో ఎక్కడా కానరాని విచిత్రోదంతం ఇది. అయితే ఏ పుట్టలో

నీ పాపముందో ఎవరు చూశారు? ఆనాడు అజాండాన్నే మున్నీట ముంచివేయ నుద్యమించిన హిరణ్యాక్షుణ్ని తుదముట్టింపలేదా వరాహం? అందుకే కాబోలు భగవంతుణ్ని 'నీ లీల పొగడ తరమా?' అని సంస్తుతించారు భక్తాగ్రేసరులు! ఈ కుక్కవలన కాగల కార్యం ఏమున్నదో?...

"ఈనాటితో ఫకీరు కుక్క సంగతేమిటో తేల్చెయాలి!" అనుకున్నారు దానవయ్యలు. తలా నాలుగు ముంతల కల్లు త్రాగారు. తలొక రోకలిబండ చేతబుచ్చుకున్నారు. ఫకీరు కుక్కను వెంబడించారు. కుక్క కుంటి పరుగుతోనే ఈ వీధినుంచి ఆ వీధికి, ఆ వీధినుంచి మరొక వీధికి పరుగులు తీసింది. సందుగొందులంతా కదం త్రొక్కిసింది. దానవయ్యలు మాత్రం దాన్ని విడిచిపెట్టదలచుకోలేదు. మరొకవైపునుంచి దానిమీదికి దాడి ప్రారంభించారు. మృత్యువు ఈనాడు కృతనిశ్చయంతో తన వెంటపడుతూ ఉన్నదని గ్రహించింది కుక్క. అది ఊరిబయటికి పరుగు తీసింది. ఆయాసం తీర్చుకోడానికి ఒక్కసారి నిలబడి వెనక్కు తిరిగి చూచింది. యమభటులు తరుముకువస్తూనే వున్నారు. కుక్క మళ్ళీ ముందుకు ఉరకలు పెట్టింది. వారికి కనిపించకుండా ఒక ముళ్ళపొద చాటున దాక్కుంది. దానవయ్యలు పొదలను గాలించడం మొదలు పెట్టారు. రోకలి రివ్వున వచ్చి కుక్క ప్రక్కన పడింది. కుక్క చెంగునదూకి ద్విగుణీకృతవేగంతో పరుగెత్తింది. ఊరి చుట్టూ నాలుగుసార్లు ప్రదక్షిణం చేసింది. ఒకసారి సూటిగా, మరొకసారి అడ్డదిడ్డంగా, ఇంకొకసారి వంకర టింకరంగా, గమ్యంలేకుండా

పరుగెత్తింది. ఎంతసేపు అలా పరుగెత్తగలదు? నీడలాంచావు వెన్నంటి వస్తూవుంటే, ఎక్కడికి పోగలదు?... పాపం, దాని కళ్ళనుంచి కన్నీళ్ళు జారడం మొదలుపెట్టింది. ఇక చేయగలిగేదేమీలేక, ఏలాగో వారి కన్నుగప్పి ఒక పొదలో ముడుచుకు కూర్చుంది.

ప్రొద్దు వాలింది. చీకట్లు వ్యాపిస్తున్నాయి. కుక్క కోసం ప్రతి పొదా గాలిస్తూ వస్తున్నారు దానవయ్యలు. "అన్నయ్యా! నువ్వు అటునుంచిరా; నేను ఇటువేపునుంచి వస్తాను!" అన్నాడు చిన దానవయ్య. కల్లుకైపుతో వారి కళ్ళు మత్తెక్కాయి. తామున్న పరిసరాలుకూడ తెలియలేదువారికి. వారిలక్ష్యం కుక్కను హతమార్చడమే!

"ఇదిగో తమ్ముడూ! ఇక్కడుంది! త్వరగా రా! జాగ్రత్త! కాసుకో!" అంటూ, ఉన్నట్టుండి పొలికేక పెట్టాడు—పెదదానవయ్య. ఇద్దరూ కలిసి రోకటిబండలతో కుక్కమీదికి లంఘించారు. కేవలం—అది కుక్కే అయినా, అది ప్రాణాపాయస్థితి!... ప్రాణాలకు తెగించి, శక్తినంతా కూడదీసుకుని అది వాళ్ళమీదికి దూకింది. కుక్కమీద ఫెడేల్ ఫెడేల్ మంటూ రెండు రోకటిపోట్లు పడ్డాయి. అయినా, అది మహారౌద్రంతో వారి నెదిరించి పోరాడ సాగింది. ఛెంగు ఛెంగున వాళ్ళమీదికి గెంతింది. ముఖాలమీద కరచింది. ఈ పెనుగులాటలో హఠాత్తుగా దానవయ్యలు వెనక్కు విరుచుకుపడిపోయారు.!... కానీ వాళ్ళుపడింది అగాథంలో! మరుక్షణం హృదయవిదారకమైన రెండు ఆర్తనాదాలు!...అది - దానవయ్యలు తమ

కోసం తీసి ఉంచుకున్న రాళ్ళబావి!... అందులో - రాళ్ళ నడుమ రక్తంలో మునిగి తేలుతున్న రెండు కళేబరాలు!... మృత్యువును ఓడించి, పకీరు కుక్క విజయగర్వంతో ఊళ్లోకి నడిచింది.

*　　*　　*

ఒకటికి రెండు నరబలులు జరిగిపోయాయి. ఈ వ్యావహారిక దృక్పథంతోనే - పెదదానవయ్య కొడుకు, చినదానవయ్య కొడుకు కలిసి, ఆ బావిని మరికొంత త్రవ్వించారు. కాని బండ పూర్తి కాలేదు; గంగాభవాని కటాక్షించలేదు.

...తమ తండ్రుల ఊహామేరకు నరబలియిస్తే, గంగ కటాక్షించగలదు. కాని, ఒకటిగాదు - రెండు బలులు ముగిశాయి. గంగ ప్రసన్నురాలు కాలేదంటే - దానవయ్యలు నరులు కానట్టేగా?... వారు మానవులు కారనడానికి ఇంతకంటే దృష్టాంతం మరేంకావాలి?

---o---